

EPIDURAALISESTI ANNETUN OKSIKODONIN TEHO JA TURVALLISUUS ALAVATSAN LAPAROTOMIAN JÄLKEEN

Panu Piirainen¹, Merja Kokki^{1,2}, Veli-Pekka Ranta³, Kaisa Raatikainen¹, Hannu Kokki^{1,2}

¹Kliinisen lääketieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto, ²Anestesia ja leikkaustoiminta, KYS, ³Farmasian laitos, Itä-Suomen yliopisto

► Tutkimuksen tarkoitus

Oksikodonin epiduraalisen annon on arvioitu olevan käyttökelpoinen menetelmä leikkauksen jälkeisen kovan kivun hoidossa¹⁻³. Aikaisemmassa tutkimuksessa oksikodonin aivoselkäydinnestepitoisuudet olivat epiduraalisen annon jälkeen 320 kertaa korkeammat kuin laskimoon annon jälkeen, ja epiduraalinen oksikodoni näytti lievittävän kipua tehokkaammin³. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää epiduraalisen annetun oksikodonin tehoa ja turvallisuutta alavatsan laparotomian jälkeisessä kivunhoidossa.

Aineisto ja menetelmät

Tähän satunnaistettuun kaksoissokkotutkimukseen otettiin 30 iältään 24–67 vuotiasta naista. Potilaille pantiin epiduraalikatetri ja leikkaukset tehtiin vakioidussa yleisanestesiassa. Leikkauksen jälkeen potilaat saivat yhden boluksen oksikodonia 0,1 mg/kg ad 10 mg joko laskimonsisäisesti (IV-ryhmä) tai epiduraalisesti (EPID-ryhmä) ja samanaikaisesti keittosuolaliuosta toista reittiä. Heräämössä potilaat

saivat lisäkipulääkkeenä fentanyyliä 50 µg kerta-annoksina laskimoon, jos kipu numeroasteikolla (0=eikäkipua, 10=kovin kipu) oli ≥ 3 levossa ja/tai ≥ 5 yskäistessä/haava-aluetta painettaessa. Ennen osastolle lähtöä epiduraaliseksi kivunhoidoksi aloitettiin levobupivakaiini-fentanyyli-adrenaliini-liuos. Ensijainen tulomuuttuja oli lisäkipulääkkeen tarve ensimmäisen neljän tunnin aikana.

Tulokset

Potilaiden perustiedot on esitetty taulukossa. Kaikki potilaat tarvitsivat fentanyyliä, annosten keskiarvo (keskihajonta) oli IV-ryhmässä 8 (2) ja EPID-ryhmässä 5 (3) ($p = 0,012$). IV-ryhmässä potilaat tarvitsivat fentanyyliä keskimäärin 5,5 (1,9) µg/kg ja EPID-ryhmässä 3,9 (3,3) µg/kg ($p = 0,037$). Epiduraali-infuusion määrässä 5–24 tunnin aikana leikkauksen jälkeen ei ollut eroa. Haittavaikutuksissa ei ollut eroa ryhmien välillä. Tyytyväisyys kivunhoitoon oli yhtäläisesti korkea molemmissa ryhmissä.

Johtopäätökset

Tässä koeasetelmassa epiduraalisesti annettu oksikodoni vähensi lisäkipulääkkeen tarvetta laskimoantoon verrattuna ensimmäisen neljän tunnin aikana leikkauksen jälkeen. ■

Viitteet

- Backlund M, Lindgren L, Kajimoto Y, Rosenberg P.H. Comparison of epidural morphine and oxycodone for pain after abdominal surgery. *Journal of Clinical Anesthesia*, 1997;9:30-35.
- Yanagidate F, Dohi S. Epidural oxycodone or morphine following gynaecological surgery. *British Journal of Anaesthesia*, 2004;93:362-7.
- Kokki M, Väliälä P, Kuusisto M, Ranta VP, Raatikainen K, Hautajärvi H, Kokki H. Central nervous system penetration of oxycodone after intravenous and epidural administration. *British Journal of Anaesthesia*, 2014;112:133-140.

Taulukko 1. Potilaat. Tiedot ovat keskiarvo (keskihajonta).

Muuttuja	EPID-ryhmä n=15	IV-ryhmä n=15	
Ikä (vuosi)	48 (14)	52 (13)	$p = 0,395$
Paino (kg)	62 (11)	70 (11)	$p = 0,047$
Pituus (m)	1,61 (0,05)	1,66 (0,05)	$p = 0,014$
BMI (kg/m ²)	24 (3)	25 (5)	$p = 0,354$
ASA (I/II)	7/8	8/7	$p = 0,715$